

dem paalagt af andre Lærere. Det er en gammel Skavank ved vore Skoler, navnlig Latinskolerne — og derfra er jo for Resten denne som saa mange andre Skavanker vandret ud til de private Skoler og mange andre — at man har for lidt samlet Syn paa, hvorledes det egentlig gaar. Det, det gælder om at begrænse og at faa afpasset i det Forhold, som svarer til Elevens Alder og Udviklingstrin, er ikke i og for sig Arbejdet paa Skolen eller Arbejdet hjemme, som det er Arbejdet paa Skolen plus Arbejdet i Hjemmet. Disse to Ting ere det, som tilsammen skulle have en passende Varighed, saaledes at det hverken vænnede Eleverne til Driveri eller gav dem et ødelæggende og overanstrengende Slid. Men jeg ser ikke, og Udvalget har ikke fundet, hvorledes vi i Lovforslaget kunne udtrykke noget, som virkelig er betryggende der. Hvis vi skrev en meget lav Skoletid — lad os sige 5 Timer i det højeste — kan det jo saa udmærket godt udnyttes til, at Skolerne i endnu højere Grad, end de sletteste Skoler gøre det nu til Dags, vælte Arbejdet fra Skoletimerne over paa Hjemmet. Vi kende jo alle sammen den alt for hyppige Karikatur af en Undervisning, hvor Skolernes Undervisningstid bruges til at høre Eleverne, medens Arbejdet med at lære og forstaa kastes over paa Hjemmene, over paa Tiden uden for Skoletiden. Det vil sige, at Eleverne derved faa for mange Timers Arbejde om Dagen; men saa tage de deres Fritid, deres Sovetid ad den mest demoraliserende Vej, nemlig som Snyderi paa den Maade, at de skyde Arbejdet fra sig i Timerne ved omhyggelig at lægge Mærke til, naar der er Chance for at blive hørt, og naar der ikke er det, og ved, naar de ere blevne hørt og have faaet Karakter, at sætte sig til at sove. Denne Karikatur af en Undervisning kan man meget let komme til at fremme ved at fastsætte en Grænse, ved at sætte en lav Skoletid. Omvendt gaar den Udvikling af en Skole, som f. Eks. kan iagttages ude ved det danske Selskabs Skole paa Forchammersvej, og som ogsaa andre Skoler arbejde hen imod, ud paa, at man ikke paalægger Eleverne, navnlig ikke de smaa, Lektiearbejde hjemme, men man bruger Undervisningstimerne til at lære dem det, de kunne lære; derpaa lader man dem i Hjemmet maaske have nogle Opgaver at løse, men man paalægger dem ikke nogen egentlig Lektie læsning. Denne Udvikling vilde vi hindre, hvis vi skrev et meget

lavt Timetal op her i § 17. Ærede Medlemmer ville se, at Overvejelsen af denne Fagtrængsel og Timetalet staa i meget nær Forbindelse med hinanden, og jeg er derved kommen til at omtale dem i Sammenhæng. Men den Henstilling, jeg tror, at hele Udvalget kan være enig i at gøre til den højterede Minister, er den, at Skolernes Ledelse vil se nøje paa, at baade Bestyrere og Lærere blive førte til at holde Øje med, hvorledes Forholdet er mellem Skolearbejdet og Hjemmearbejdet, og i hver Klasse og for de enkelte Elever gøre sig Rede derfor, skaffe sig Oplysninger derom og ogsaa gøre deres foresatte Rede derfor, saaledes at det i Lærermøder og paa Skolemøder bliver noget, som drøftes, noget, der gaar ind i Bevidsthederne som det, man skal tage Hensyn til.

I 2det Stykke af § 5 har den højterede Minister foreslaaet, at der kan gives Undervisning i kvindelig Haandgerning og for Drengene i Sløjd. Hertil knytter sig en Flertalsændring, som subsidiaert er tiltraadt ogsaa af Mindretallet, saa for saa vidt ere vi enige om den i Udvalget. Det er en Ændring om ikke at indskrænke den legemlige Opdragelse alene til Sløjd, men ogsaa aabne Muligheden for andre Slags legemligt Arbejde. En Lov som den, der her foreligger, give vi jo rimeligvis ikke for et kort Spand af 5 eller 10 Aar; det er rimeligvis en Lov for en Menneskealder, om det nu lykkes at gennemføre den. Derfor skal den ogsaa være skreven saaledes, at den i en Menneskealder kan være en nogenlunde brugelig og rummelig Dragt for Skolen. Den maa ikke være skreven saa snæver, at den i Løbet af faa Aar bliver en Spændetrøje, som hindrer Skolen i at vokse paa en forstandig Maade. Nu er det et Grundsyn, som hele Udvalget har været enig i, at vi ville i Fremtiden komme til et helt andet Forhold mellem aandeligt og legemligt Arbejde i Skolen, end vi hidtil have haft, og end det, som vi i de nærmeste Aar ville kunne tænke os. Efterhaanden som Hjemmene, navnlig i Byerne, omformes, gaar næsten al Opøvelse i at bruge sine Hænder og i at klare sig med legemlige Færdigheder, som tidligere har været Hjemmets Opgave, bort fra dette, og maa tages op som et Led i Skole-Opdragelsen, hvis man ikke skal fostre en Slægt, der alene er dygtig til at bruge Bøgerne, men ikke til andet, eller, hvis de gaa andre Veje, blive dygtige i en eller anden Specialitet, men savne den almindelige Opvækthed i legemlig Henseende, som er en Hovedbetingelse